

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2016/126
Karar Sayısı : 2016/119
Karar Tarihi : 22.6.2016
R.G. Tarih-Sayısı : Tebliğ edildi

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Ankara 10. Aile Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 124. maddesinin, Anayasa'nın 5.,10.,17. ve 41. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Davacıların velayeti altında bulunan küçüğün evlenmesine izin verilmesi talebiyle açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu iddiasını ciddi bulan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I- İPTALİ İSTENİLEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un itiraz konusu 124. maddesi şöyledir:

“Madde 124- Erkek veya kadın onyediyi doldurmadıkça evlenemez.

Ancak, hâkim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple onaltı yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir. Olanak bulundukça karardan önce ana ve baba veya vasi dinlenir.”

II- İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, Raportör Osman KODAL tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda, bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için, elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

3. İtiraz yoluna başvuran Mahkeme, Türk Medeni Kanunu'nun 124. maddesinin iptalini talep etmiştir. Kanun'un 124. maddesi, evlenme ehliyetinin koşullarından olan “yaş” koşulunu düzenlemekte olup maddenin birinci fıkrasında; erkek veya kadının “onyediyi yaşını

doldurmadıkça” evlenemeyeceği, ikinci fıkrasında ise hâkimin olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple “*onaltı yaşını doldurmuş*” olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebileceği, olanak bulundukça karardan önce ana ve baba veya vasiyi dinleyeceği hüküm altına alınmıştır.

4. Kanun koyucu fiil ehliyetinin kazanılabilmesi için onsekiz yaşın doldurulmasını ararken evlenme ehliyeti için farklı bir düzenlemeye giderek kadın ve erkek için onyediyi yaşın doldurulmasını yeterli görmüştür. Ancak onyediyi yaşını doldurmuş kişi henüz velayet altında bulunduğundan evlenebilmesi için velayeti altında bulunduğu anne ve babasının izni gerekmektedir. Bu kişinin anne ve babasının, diğer bir deyişle yasal temsilcisinin rızasının varlığı halinde mahkemeden evlenme izni alınmaksızın evlendirme memuru önünde evlenme işlemi gerçekleştirilebilmektedir.

5. İtiraz yoluna başvuran Mahkemede bakılmakta olan dava, davacıların velayeti altında bulunan küçüğün, olağanüstü durum ve pek önemli bir sebebinin bulunması nedeniyle mahkemeden evlenmesine izin verilmesi talebiyle açılmıştır. Evlenebilmesi için izin talep edilen kişi, dava tarihi itibarıyla onyediyi yaşını doldurmuş ve evlenmesine anne ve babasının rızası bulunan bir kişi olduğundan, bu kişinin evlenebilmesi için bir mahkeme kararına gerek bulunmamaktadır. Dolayısıyla itiraz konusu kural, bakılmakta olan davada uygulanacak kural değildir.

6. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kurala ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

III- HÜKÜM

22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 124. maddesinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu maddeye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 22.6.2016 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Başkanvekili

Zühtü ARSLAN

Burhan ÜSTÜN

Engin YILDIRIM

Üye

Üye

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Serruh KALELİ

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Esas Sayısı : 2016/126
Karar Sayısı : 2016/119

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Alparslan ALTAN

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA

Üye

Rıdvan GÜLEÇ